

Jaarverslag 2016 van de Vereniging Oud Ede

Algemeen:

2016 was voor de Vereniging een jaar van overleg. Overleg met onze zusterorganisatie, de Stichting Historisch Museum Ede (HME) over hoe vorm te geven aan onze samenwerking na de ontruiming van station Ede- Centrum aan het Museumplein. Met het leegruimen van het museum werd te meer duidelijk, hoe belangrijk structurele samenwerking met het HME is. Besloten werd om als gezamenlijke besturen bijeen te komen over punten, die zowel de vereniging als HME aan gaan. In 2016 waren er vier gezamenlijke bestuursvergaderingen.

In overleg met het Comité 4 en 5 mei, het Platform Militaire Historie Ede en het voormalig verzet Ede is eendrachtig samengewerkt aan een voorstel aan B&W voor het benoemen van voor Ede belangrijke verzetsmensen in straatnamen in de nieuwe ‘Verzetswijk’ op het terrein van de voormalige Simon Stevinkazerne. Een gevoelig onderwerp, omdat er veel namen zijn voor slechts een aantal straten. Er is een unaniem gedragen voorstel bij de burgemeester ingediend en in april 2017 wordt dit gepresenteerd.

De Vereniging nam met deze groepen ook deel aan een initiatief voor het restaureren van het Mausoleum. Deze prachtige herdenkplaats is na 75 jaar toe aan een grondige restauratie. Wethouder Weijland werkt daar als portefeuillehouder van harte en inspirerend in mee. Echter, ook hier geldt dat de stap van droom naar daad, in dit geval onderzoek en beraad, veel tijd vraagt. De verwachting is dat harde besluitvorming over restauratie in 2017 plaats vindt en uitvoering ervan in het vroege voorjaar van 2018.

Een mooi moment was het bijwonen van de onthulling van de gerestaureerde gedenksteen met de namen van de op 10 mei omgekomen huzaren bij de herberg de Zuid- Ginkel. Op initiatief van de Stichting Erfgoed Ede is deze gedenksteen van de welhaast onzichtbare plaats aan de gevel van Juffrouw Tok verplaatst naar een gedenkmuurtje nabij de entree van Juffrouw Tok.

Erfgoedcentrum:

Overleg is gevoerd met de gemeente over de inrichting van de tweede verdieping van Cultura als kennis- en erfgoedcentrum. En natuurlijk met de andere erfgoed verenigingen in de gemeente over wat een kenniscentrum voor hen kan betekenen. In 2015 was het de bedoeling dat dit erfgoedcentrum in 2016 geopend zou worden, maar zo snel ging het dus niet. Wel zijn eind 2016 alle randvoorwaarden zoals de financiering en het basisontwerp van het centrum vervuld. Wij verwachten nu met enige zekerheid, dat het centrum in 2017 echt geopend zal worden. Als naam voor het erfgoedcentrum heeft de stuurgroep die het centrum i.o. begeleidt uiteindelijk gekozen voor: CULTURA ERFGOED; Kenniscentrum voor erfgoed in Ede

Voor de Vereniging betekent Cultura Erfgoed, dat daar onze bibliotheek gevestigd wordt. Onze boeken zijn dan weer zichtbaar en kunnen daar gelezen worden. Uitlenen doen we beslist niet, maar bij dubbeling kan een boek soms wel van Cultura worden geleend. In 2016 is het aantal E-boeken dat via onze website www.oudede.nl onder de rubriek “downloads” kan worden geladen gestegen tot zes, met bovendien vijf uitgaven die in een PDF-uitvoering zijn opgenomen.

Ontzamelen:

In 2016 heeft het HME een mooi en goed beveiligd depot in gebruik genomen. De collectie uit het oude depot en die van het Museum staan daar nu opgeslagen. Met de verhuizing kwam ook scherp naar voren, dat het goed is om onze collectie kritisch te schouwen en te bezien wat we willen bewaren en wat kan worden afgestoten. Bij de splitsing van de Vereniging en het HME in 2009 is geregeld, dat de collectie eigendom blijft van de Vereniging en in beheer komt bij het HME. Het HME is een officieel geregistreerd museum en heeft daarmee de plicht om zich bij ontzamelen te laten leiden door de LAMO (Leidraad Afstoten Museale Objecten). Een van de eisen van de LAMO is, dat het HME een actueel collectieplan moet hebben. Het HME heeft dat traject in 2016 in gang gezet en verwacht het in maart 2017 af te ronden.

Vereniging:

Op de Algemene ledenvergadering volgde Wim Bruijnes, Henk Borkhuis op als penningmeester.

In dank heeft de vereniging het legaat aanvaard van dhr. Teunis Onderstal. Dhr. Onderstal had in zijn testament bepaald, dat het vruchtgebruik van zijn nalatenschap ten goede komt aan zijn zusters tot hun moment van overlijden. In 2016 viel het legaat vrij aan de Vereniging.

Onze penningmeester is samen met de secretaris gestart met het digitaliseren van het archief van de Vereniging.

Op initiatief van onze webmaster is een 'besloten' facebook pagina gestart. Gemakkelijk toegankelijk, door op het Facebooklogo te klikken. 'Besloten' wil zeggen dat bij het plaatsen van berichten onze webmaster aan de Vereniging vreemde berichten kan weigeren. Het bestuur hoopt dat de facebookgroep gaat dienen als vraagbaak en wellicht discussieplatform.

De Vereniging telde aan het einde van 2016: 756 leden.

Van het bestuur

Het bestuur vergaderde in 2016 negen keer. Onder meer kwamen de volgende onderwerpen ter tafel:

- Samenwerking met het HME; zie onder Algemeen.
(Vanaf 1 januari is het Historisch Museum Ede gesloten)
- Bedenken en plannen van lezingen en een excursie.
- Op 24 februari houdt Gerard van Bruggen een lezing over zijn onlangs verschenen Historische Cahier “Leven in Barmhartigheid.” in De Bosrand.
- De jaarlijkse excursie van de VOE vindt plaats op 1 september. Bezocht wordt het Museum voor Beeld en Geluid in Hilversum.
- Op 13 april volgt na de pauze in de Algemene Leden Vergadering de ’17 april lezing’ uitgesproken door Ed van Seters. Het onderwerp is getiteld: “De herinneringsasbak verhaalt.”
- Voor 10 september (Monumentendag) heeft de VOE in samenwerking met het Gemeentearchief, een interessant dagprogramma samengesteld en een wandelroute uitgezet o.a. langs het Mausoleum en het Openluchttheater.
- Op 16 november houdt André Hartgers een lezing in De Bosrand over De Grote Straat in Ede.
- In Cultura worden in dit jaar enkele exposities gehouden, bedacht en opgebouwd door HME.
- Op 10 mei vindt bij Herberg De Zuid-Ginkel een bijeenkomst plaats bij het gerestaureerde monument ter nagedachtenis aan de aldaar gestorven drie Huzaren van Boreel in de meidagen van 1940.
- De VOE opent een facebookpagina om o.a. te proberen betere onderteksten bij onze foto’s te krijgen.
- In september heeft de VOE met HME een gesprek gehad met de heren Maas en Natris om het collectieplan 2010 HME te actualiseren. Zij komen met een Plan van Aanpak, dat inmiddels gereed is gekomen.
- De VOE neemt deel aan de 14^e bijeenkomst van besturen van historische verenigingen rond Vallei en Rijn, dit jaar gehouden op 19 mei in de Casteelse Poort in Wageningen
- Problemen met onze website zijn de reden dat Ed Plate gevraagd is hulp te bieden bij de vernieuwing van onze website. Ook wordt o.a. bekeken, hoe de website via de smartphone bereikt kan worden.
- De VOE is bezig met het archiveren/ digitaliseren van delen van haar archief, zodat dit makkelijker toegankelijk wordt. Hierbij wordt uitgegaan van een nieuw concept: ‘Richtlijnen Archivering.’
- De afsluiting van het Project: Kazerne Ede
De VOE heeft meegewerkt aan dit project. Na een aantal voorbereidend vergaderingen in de periode van enkele jaren is het project afgesloten met een tentoonstelling van enkele maanden in een van de zalen van het Akoesticum op het terrein van de Johan Willem Frisokazerne. Veel geïnteresseerden en oud-militairen brachten een bezoek. Op de website www.edekazerne.wordpress.com en op facebook was dit project te volgen.

- De Werkgroep Geschiedenisvrienden van de Hoge Veluwe spraken af met de VOE om samen te werken. Zo hoopt deze werkgroep de mogelijkheid te krijgen om artikelen van haar te publiceren.
- De VOE overweegt een werkgroep op te richten die zich bezig houdt met het actualiseren van het “Straatnamenboek” en de Veldnamenatlas van G. Ossenkoppele.
- Met de gemeente is gesproken over de voorgenomen verkoop door de gemeente van het boerderijtje aan de Driesprong. In de jaren '70 werd het voor het symbolisch bedrag van fl.1,- door de Vereniging aan de gemeente verkocht met als bijzondere bepaling OV monumentale status en soort gebruik.

Jaarverslag 2016 Werkgroep geschiedenis

De werkgroep kwam op 17 februari en 14 september bij elkaar in het gemeentehuis.

Simon van de Pol bleef in 2016 voorzitter/secretaris a.i.

Hetty Blaauw vertegenwoordigde het bestuur van de Vereniging in de werkgroep. Vanuit het gemeentearchief is Peter van Beek in 2016 vervangen door Marjo van de Berg.

De werkgroep kent verder nog 6 leden, te weten: Joyce van de Berg, Kees van Lohuizen, Teun in 't Veld, Janny Bloembergen, Gerard Stempher en Gerard Hendriks.

Er zijn enkele artikelen aangeleverd bij De Zandloper, zoals over de Indische Buurt door Kees van Lohuizen en het dubbelverhaal Eerwaarde Heren van Teun in 't Veld. Joyce van den Berg heeft de geschiedenis van de familie Hoff onderzocht en resultaat wordt vermoedelijk in 2017 gepubliceerd. Ook het onderzoek van Kees naar de werkverschaffing in het begin van de 20^e eeuw en de vele kleine toepassingen daarvan in Ede zal in 2017 verschijnen.

In september heeft de Vereniging op advies van de werkgroep geschiedenis besloten om samen te werken met de werkgroep geschiedenisvrienden Hoge Veluwe. De samenwerking zal vorm krijgen door artikelen vanuit deze geschiedenisvrienden aan te bieden aan de redactie van De Zandloper. Martin Hijink van de geschiedenisvrienden wordt toegevoegd aan de verzendlijst van onze werkgroep.

Simon van de Pol

Jaarverslag van de activiteiten van de werkgroep Bibliotheek en Documentatie.

Frans Toonen, Corry Davans en Dick Kranen vormen samen de werkgroep ‘Bibliotheek en Documentatie’.

Elke donderdagmiddag van 13.30 uur tot 16.30 uur zijn twee van ons aanwezig in de studiezaal van het Gemeentearchief om bezoekers te ontvangen en hun vragen te beantwoorden. Ook vragen die per e-mail bij ons binnenkomen worden beantwoord.

De bibliotheek wordt uitgebreid door regelmatig nieuwe boeken over de regio aan te kopen. Dubbele exemplaren staan op de website van de VOE en kunnen gekocht worden door liefhebbers.

Onze documentatieverzameling is eigenlijk nooit af, omdat we steeds de beschikking krijgen over “nieuw” materiaal. Regelmatig wordt er iets afgegeven, wat voor ons interessant is. We zijn er druk mee bezig om alles in te voeren.

Bij de fotoverzameling van de VOE ontbrak in veel gevallen de straatnaam. Vorig jaar is dat project afgerond.

Het archief van de VOE staat op onze lijst, om dit klaar te maken voor digitalisering.

Jaarverslag 2016 van de redactie van De Zandloper

De vier nummers van jaargang 44 (2016) van De Zandloper, uitgave van de Vereniging Oud Ede, telden in totaal 128 tekstpagina's met - naast vaste rubrieken als Verenigings- nieuws en Evenementen - artikelen en artikeltjes betreffende de geschiedenis van Ede, van eeuwen geleden tot het recente verleden.

De redactie streeft ernaar elk nummer zo gevarieerd, verrassend en lezenswaardig mogelijk te maken. Enkele opvallende artikelen uit jaargang 44 waren:

- Functioneren en waardering van Edese godsdienstonderwijzers twee artikelen);
- Wolven in Edese toponiemen;
- Het sneuvelen van drie huzaren op 10 mei 1945 op de Zuid-Ginkel;
- Evacués in Otterlo 1944-45;
- De Indische Buurt;
- Emanuel de Metz en zijn Radio-Krant;
- Hondenkarren in Ede;
- Een Edese fietsenfabriek?

Voor de vaste rubriek 'Pak maar een doos!' laat redactielid Gerard van Bruggen zich in het Gemeentearchief een willekeurige archiefdoos overhandigen en schrijft – vanuit het standpunt dat iedere doos een verhaal bevat – daarover een artikel, in 2016 over resp. grondverkopen door de gemeente, de aanleg van de grindweg Ede-Wageningen, het Vredesplatform en financiële gegevens van de 'ambtsjonkers'.

Het artikel over de gesneuvelde huzaren van de Zuid-Ginkel leidde tot de restauratie van het monument ter plekke. Bij de onthulling was een erewacht van huzaren in ceremonieel tenue aanwezig. Tevens werden aan twee nabestaanden – met een vertraging van ruim zeventig jaar! – alsnog de toegekende onderscheidingen uitgereikt.

Alle artikelen in De Zandloper (vanaf 1972) kunnen worden nagelezen op de website van de VOE: www.oudede.nl.

De redactie bestond in 2016 uit Riet Beuker, Frans van Oort, Gerard van Bruggen en Hans Post (eind- en opmaakredacteur). Contactpersoon tussen het bestuur van de Vereniging Oud Ede en de redactie was Simon van de Pol.

De redactie van De Zandloper vergaderde in 2016 vier keer.

Jaarverslag 2016 van de werkgroep Monumenten

De werkgroep is op regelmatige basis bijeengewoest.

Samenstelling:

T. Boessenkool, M.C. van Burgsteden, A. de Leeuw, Wim Bruijnes (sinds begin 2017)

In het verslagjaar bestond de werkgroep uit drie personen. Begin 2017 is de heer Bruijnes toegetreden tot de werkgroep met als extra taak om namens het Bestuur van het Historische Museum Ede deel te nemen aan de vergaderingen van het comité Open Monumentendag.

Nieuwe leden van de werkgroep zijn zeer welkom. Het verenigingsbestuur en de werkgroepleden zijn actief aan het werven. Geïnteresseerden kunnen zich via het bestuur of de actieve werkgroepleden melden.

In het comité Open Monumentendag (OMD), dat zich voor de gehele gemeente Ede inzet, werd de werkgroep vertegenwoordigd door Theo Boessenkool.

Activiteiten

Open Monumentendag

Zoals gewoonlijk heeft de werkgroep de voorbereidingen van de OMD 2016 uitgevoerd. Vanuit het thema 'Iconen en Symbolen' is in goede samenwerking met nagenoeg alle historische verenigingen uit de gemeente Ede (Oud-Bennekom, Harskamp/Wekerom/Otterlo, Oud-Lunteren, Platform Militaire Historie, Vereniging Edese Monumenten), het Historisch Museum en de gemeente een publicatie uitgebracht, waarin het thema is uitgewerkt en er lokale invulling aan is gegeven.

In Ede is gekozen voor het opnemen van een wandelroute in het gebied tussen het gemeentehuis tot en met het openluchttheater. Bijzondere aandacht is besteed aan de monumenten op de Paasberg. Voor geïnteresseerden was de meubelmakerij van Markus Bleeker aan het Heuvelsep pad geopend.

In het Openluchttheater werden door een vrijwilliger, Paul Standaart, interessante rondleidingen verzorgd.

Met het Historisch Museum en het Gemeente Archief is op deze dag in het gemeentehuis van Ede een expositie verzorgd van enkele iconische objecten. Gelijktijdig werd in de Studiezaal van het Gemeente Archief een "open archieven dag" georganiseerd.

Contacten met andere organisaties

In 2016 zijn de banden met de bond Heemschut nader aangehaald.